

*Вікторія Примак, завідувач методичного відділу
Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка*

ПРОФЕСІЙНІ НАУКОВО-ОСВІТНІ ЗУСТРІЧІ СІЛЬСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ ЧЕРНІГІВЩИНИ

Питання професійного обміну досвідом є одним із важливих елементів діяльності сучасних бібліотек.

Усім відомо, що професійний бібліотекар сучасності значно відрізняється від бібліотечного фахівця минулого століття. Сьогодні бібліотекар – це унікальна ерудована, комунікабельна особистість, яка любить і цінує книгу, володіє іноземними мовами, орієнтується в комп'ютерних та інформаційних технологіях; має творче мислення та ораторські здібності; поєднує навички піарника, редактора, дизайнера, організатора масових заходів; здатна швидко адаптуватися та крокувати в ногу з часом.

Неможливо досягти досконалості без самоосвіти. Обмін досвідом є одним з найефективніших методів практичного засвоєння професійної інформації. Відомий французький філософ Люк де Клап'є Вовенарг казав: «Розуміння свого професіоналізму є одним з найкращих задоволень».

За ініціативою Громадського об'єднання (ГО) «Чернігівське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» (УБА) у партнерстві з Чернігівською ОУНБ ім. В. Г. Короленка з 2015 року започатковано щорічне проведення виїзних круглих столів на тему «Я пропоную свій досвід», де сільські бібліотекарі Чернігівщини мають змогу обмінятися своїми знаннями та вміннями.

Перший круглий стіл відбувся 12 серпня 2015 року на території Історико-меморіального музею-заповідника «Ганнина Пустинь», що на Борзнянщині.

Понад 30 бібліотекарів області завітали до колег із Борзнянської ЦБС. Під час поїздки учасники відвідали Оленівську сільську бібліотеку-філію, яка стала переможцем конкурсу від Чернігівського обласного відділення УБА «Краща робота бібліотеки по відзначенню 200-річчя Т. Г. Шевченка», побували в Історико-меморіальному музеї-заповіднику «Ганнина Пустинь» та обговорили за круглим столом спільні проблеми бібліотек у час реформ.

Глобальні зміни в суспільстві спонукають представників різних галузей упроваджувати нові технології, визначати нові способи подолання суперечностей, шукати інакші шляхи розвитку діяльності.

Під час заходу бібліотекарі розповідали про цікаві інноваційні форми роботи («Бібліотека на лавочці», «Читальний диванчик», «Вулична бібліотека», «Велобібліомаршрут по лавочках», театральний гурток «Наші таланти», «Ярмарок казок», флешмоби, квести, різноманітні акції тощо). Також ділилися досвідом залучення молоді до бібліотек через цікаві майстер-класи, метою яких є передання досвіду, майстерності та вмінь; молодіжні тусовки в бібліотеці – зібрання молоді з частуванням у вузькому колі, обговорення різних тем; тематичні кіноперегляди. Говорили й про те, як привабити дітей до бібліотеки через голосні читання разом з улюбленими іграшками на читальному диванчику; як створити загін сільських волонтерів; організувати в бібліотеці драматичний гурток для дорослих читачів; проводити для молоді бібліоквести (ігри, які поєднують спортивне орієнтування та розв'язання інтелектуальних завдань); як створити «бібліотеку сімейного читання»; популяризувати книги завдяки «велосипедній бібліотеці». Також обмінювалися досвідом залучення коштів для бібліотеки від спонсорів та партнерів.

Друга зустріч сільських бібліотекарів Чернігівщини ¹ пройшла 14 липня 2016 року в селі Держанівка Носівського району. Книгозбірня гостинно зустріла гостей і вразила етнічним стилем в оформленні інтер'єру.

Під час круглого столу обговорювалися здобутий досвід та труднощі, які перешкоджають ефективному функціонуванню бібліотек.

¹ Лобода Г. Візний круглий стіл «Я пропоную свій досвід» // Бібл. планета. 2017. № 1. С. 21-23.

Активні та творчі професіонали – учасники круглого столу із с. Ловинь Ріпкинського району, Борзнянської (с. Хороше Озеро), Городнянської (с. Лемешівка), Ічнянської (села Дорогинка і Тростянець), Корюківської (с. Наумівка), Козелецької (с. Хрещате), Бобровицької (села Кобижча та Ярославка), Щорської (с. Стара Рудня) та Носівської (села Рівчак-Степанівка, Хотинівка, Мрин, Селище) ЦБС, розповіли про різноманітні послуги, креативні підходи до залучення користувачів та спонсорів. Наприклад, у с. Мрин випускають газету «Літературний Мрин», яка видається силами і коштом працівників культури та членів літературного клубу «ЛК» за підтримки сільської ради. На сторінках газети друкуються твори жителів села, дитячі малюнки тощо

Сільські бібліотекарі поділилися й досвідом видання книг. Завдяки копіткій праці завідувача Хотинівської бібліотеки В. Голодної та педагога місцевої школи В. Спаських і за підтримки спонсора – директора ФГ «Верітас-Агро», вийшла друком книга «Моя Хотинівка – душі криниця». На її сторінках постають десятки талановитих людей, які колись жили та працювали в селі, або живуть і працюють нині. Також побачила світ збірка «Щедрий дарунок», в якій вміщено найкращі конкурсні твори та малюнки учнів місцевої школи, присвячені 200-річчю від дня народження Т. Шевченка. Окремо було випущено оповідання «Бабусині мандарини» юної землячки А. Шульги, ілюстроване чудовими малюнками авторки.

Досвідом патріотичного виховання молоді поділилася О. Лантух, завідувач Наумівської бібліотеки Корюківської ЦБС. Фахівець висловила думку, що залучення молоді до бібліотек є поштовхом до створення справжніх патріотичних форумів, у яких беруть участь не тільки культурно-освітні заклади села, а й місцева влада, представники районної адміністрації. Вона розповіла про дводенний захід «Єдина країна – Единая страна», який відбувся у 2016 році. Його метою стало прищеплення любові до Батьківщини, поваги до її захисників, усвідомлення обов'язку щодо захисту рідної землі.

Різнманітні інтереси користувачів сільських бібліотек реалізуються в клубах, натхненниками яких є, звичайно, бібліотекарі. Це такі об'єднання, як: літературний клуб у Мринській книгозбірні «Натхнення» у Хрещатинській; «Умілі ручки» у Тростянецькій; клуби

за інтересами для дорослих і дітей у Дорогинській; «Порадниця», «Джерела», краєзнавчий фольклорний клуб «Живиця» у Наумівській; дитячий клуб «Чомучка» у Лемешівській; правовий клуб у Хорошеозерській бібліотеках.

Після круглого столу носівські господині запросили присутніх у с. Козари, де учасниці відвідали місцеву бібліотеку. Дуже сподобався гостям створений за ініціативи колишнього бібліотекаря Лідії Федорівни Харченко народний історико-краєзнавчий музей, який вразив гостей експозиціями, присвяченими подіям Другої світової війни. Адже навесні 1943 р. у с. Козари окупанти спалили і розстріляли 3 908 місцевих жителів. При бібліотеці діє й історико-патріотичний клуб «Пошук».

7 червня 2017 року був проведений круглий стіл на Борзнянщині. За ініціативи Президії ГО «Чернігівське обласне відділення Української бібліотечної асоціації», у рамках реалізації плану роботи на 2017 рік і з метою обміну досвідом та підвищення фахового рівня сільських бібліотекарів області, налагодження партнерства, бібліотекарі побували в гостях у Хорошеозерській сільській філії Борзнянської ЦБС – переможниці обласного рейтинг-конкурсу «Краща бібліотека року».

Голова ГО «Чернігівське обласне відділення УБА», директор Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка І. М. Аліференко урочисто відкрила засідання та вручила директору Борзнянської ЦБС Л. І. Волошиній подарунок – кольоровий принтер за плідну роботу бібліотечної системи.

Під час круглого столу колеги розповідали про різноманітні форми та методи, які застосовують у роботі. Учасники дізналися про надзвичайну виставку у Перелюбській бібліотеці-філії Корюківської ЦБС «Вишиваний код Сіверщини», на якій були представлені сорочки вишиті 100 років тому.

Бібліотекар Блистівської філії Новгород-Сіверської ЦБС висвітлила діяльність краєзнавчого клубу «Срібна криничка». Члени клубу зібрали та оформили у фотоальбом матеріали про ветеранів війни; свідчення очевидців Голодомору 1932–1933 років; матеріали про назви урочищ, полів, озер, які розташовані на території села; блис-

тівські приказки, щедрівки, забавлянки тощо; намалювали карту-схему села Блистова.

Бібліотекар Малодівичької бібліотеки-філії Прилуцької ЦБС присвятила свій виступ історії створення археологічно-краєзнавчої експозиції «Спадщина із глибини століть». Колекція унікальних знахідок налічує понад 200 одиниць.

Бібліотекар Манжосівської бібліотеки-філії Прилуцької ЦБС ділилась досвідом збору та упорядкування краєзнавчих матеріалів (фото, спогади старожиливі, вироби місцевих майстрів та ін.); ведення «Літопису населених пунктів Дідовецької сільської ради – Манжосівка, Дідівці, Єгорівка»; виготовлення малих форм бібліографії краєзнавчого змісту.

Бібліотекарі Козелеччини розповідали про особливості своїх краєзнавчих куточків та цінні раритети, які в них зберігаються.

Отже, імідж бібліотеки створюють люди, які в ній працюють. Читачі високо цінують професійні якості бібліотечних працівників, рівень їхньої обізнаності. Працівники книгозбірень – це професіонали, які майстерно володіють навичками роботи в сучасних умовах, вправно долають різні труднощі, постійно вчаться і передають набуті знання користувачам.

Обмін досвідом – це ключ до саморозвитку, підвищення професійного рівня, комунікативних навичок та вміння працювати з аудиторією. А все це – складові, без яких сучасному бібліотекарю не обійтися.